

Vzorový příklad - Normativní kalkulace

Zadání :

Pomocí normativní kalkulace stanovte sazbu přímých nákladů za 1 Sh provozu pro rypadlo. Pořizovací cena stroje je 10 mil.Kč. Náklady na provozní hmoty jsou průměrně 200 Kč/Sh. Normativy jsou uvedeny v tabulce.

Normativ odpisů :	0,1670
Normativ ročního časového využití :	1725 hod
Normativ směnnosti :	1,0500
Normativ oprav :	0,2228
Normativ převozů :	0,0233

Výklad:

Do fixních nákladů (F) patří náklady na odpisy (N_{od}), opravy (N_{op}), převozy (N_{pr}), montáže a demontáže (N_{md}). Objem produkce představuje počet hodin provozu stroje, v tomto případě roční fond hodin (H). Průměrné variabilní náklady (V^{prum}) jsou náklady na provozní hmoty a opotřebení pneumatik (n_{phm}).

Principem **normativní metody** výpočtu nákladů je stanovení normativů (v podobě koeficientů) pro zjišťování výše neznámých složek nákladů v závislosti na známé složce nákladů. Metoda je často používána pro stanovení nákladů na odpisy a opravy stavebních strojů, nákladů na jejich převozy a přemístění, které jsou stanoveny v závislosti na pořizovací ceně stroje.

Normativ je číslo, které představuje průměrný podíl nákladů a složky ceny, ke které je vztahován. Pokud jsou podkladem vlastní, statisticky průkazné údaje, může sloužit například pro stanovení sazby strojohodiny stroje. Normativní metoda kalkulace nákladů předpokládá stanovení normativů na jednotlivé nákladové složky. Při stanovení nákladů strojohodiny (nákladů stavebních strojů a zařízení), se jedná o normativy odpisů, oprav, přemístění strojů – ty určují podíl těchto nákladů. Výše jednotlivých nákladových složek se v tomto případě stanovuje jako součin daného normativu a pořizovací ceny stroje.

Roční fond hodin (H) se zjistí jako součin normativu časového ročního využití (t) a normativu směnnosti (s).

$$n_{sh} = \frac{N_{od} + N_{op} + N_{pr} + N_{md}}{H} + n_{phm}$$

Řešení:

Postupujeme podle vzorce uvedeného ve výkladu - musíme nejprve vyčíslit jednotlivé složky celkových nákladů (násobíme normativy pořizovací cenou stroje):

Položka nákladů	normativ	Náklad (Kč)
Náklady na odpisy	0,1670	1 670 000
Náklady na opravy	0,2228	2 228 000
Náklady na převozy	0,0233	233 000
Celkem		4 131 000

Dále vyčíslíme celkový počet Sh po dobu životnosti stroje jako součin normativ ročního časového využití a normativu směnnosti : $H=1725Sh \cdot 1,05=1811,25Sh$

Celkové náklady vydělíme počtem Sh a přičteme náklady na provozní hmoty :

$$n_{Sh} = \frac{N}{H} + n_{phm} = \frac{4131000Kč}{1811,25Sh} + 200Kč / Sh = 2280,75Kč / Sh + 200Kč / Sh = 2480,75Kč / Sh$$

Sazba přímých nákladů za 1 Sh provozu pro zadané rypadlo činí 2480,75 Kč.